ResearchGate

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: https://www.researchgate.net/publication/367162600

Yozgat Hanları

Chapter · December 2022

CITATIONS
0

READS
6

1 author:

Mehmet Kutlu
Bozok University
36 PUBLICATIONS **64** CITATIONS

SEE PROFILE

Some of the authors of this publication are also working on these related projects:

Yozgat Tarihi ve Kültürü (Türk Dönemi Yapıları) View project

Turkic and Islamic Heritage at Kayalik on Silk Road, Kazakhstan View project

All content following this page was uploaded by Mehmet Kutlu on 15 January 2023.

The user has requested enhancement of the downloaded file.

YOZGAT

TARİHİ VE KÜLTÜRÜ

CİLT 1

EDİTÖR
EBUBEKİR GÜNGÖR

AKÇAĞ

YOZGAT ARKEOLOJİ VE SANAT TARİHİ

I. CİLT

Editörler:
Editör: Ebubekir GÜNGÖR
Yardımcı Editör: Hacer SANCAKTAR, İlkgül KAYA

ISBN
978-605-342-756-8

İçeriği ile ilgili tüm hukuki sorumluluk editörlerine aittir.

1. Baskı: Ankara 2022

Kültür Bakanlığı Yayıncılık Sertifika No: 44397

© Akçağ Yayınları 2022
Fikir ve Sanat Eserleri Yasası gereğince bu eserin yayın hakkı anlaşmalı olarak Akçağ Yayınları'na aittir. İzinsiz kısmen ya da tamamen çoğaltılıp yayınlanamaz.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Baskı: POYRAZ OFSET

AKÇAĞ BASIM YAYIM PAZARLAMA A.Ş.
Saraykent Sanayi Sitesi, Saray Mah. 52. Sok. No:23
Kahramankazan - ANKARA

Tel. 0 312 432 17 98 - 433 86 51
Fax. 0 312 432 28 52

www.akcag.com.tr
akcag@akcag.com.tr

YOZGAT TARİHİ VE KÜLTÜRÜ KURUMLARARASI DESTEKLİ PROJE

Yayın/ Danışma Kurulu

Prof. Dr. Bayram DURBİLMEZ (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)

Prof. Dr. Hamza KELEŞ (Gazi Üniversitesi)

Prof. Dr. İhsan BULUT (Akdeniz Üniversitesi)

Prof. Dr. Mehmet ŞAHİNGÖZ (Gazi Üniversitesi)

Prof. Dr. Necati Fahri TAŞ (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)

Prof. Dr. Yunus KOÇ (Hacettepe Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Namık ASLAN (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)

Proje Yürütücüsü

Doç. Dr. Ebubekir GÜNGÖR (Yozgat Bozok Üniversitesi)

Alan Editörleri

Doç. Dr. Ebubekir GÜNGÖR	Yürütücü/Editör
Doç. Dr. Hacer SANCAKTAR	Araştırmacı/ Arkeoloji Alan Editörü
Doç. Dr. Erdem SARIKAYA	Araştırmacı/ Edebiyat Alan Editörü
Doç. Dr. Mehmet ALTUNTAŞ	Araştırmacı/İlahiyat Alan Editörü
Dr. Öğr. Üyesi Esra BALIKÇI	Araştırmacı/Turizm Alan Editörü
Öğr. Gör. Dr. Selman TEMİZ	Araştırmacı/Turizm Alan Editörü
Dr. Öğr. Üyesi İlkgül KAYA	Araştırmacı/ Sanat Tarihi Alan Editörü
Dr. Öğr. Üyesi Şenay ARAS DOĞAN	Araştırmacı/Sağlık Alan Editörü
Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk ÇAKIR	Araştırmacı/Ortaçağ Alan Editörü
Dr. Öğr. Üyesi Serkan POLAT	Araştırmacı/Yeniçağ Alan Editörü
Dr. Öğr. Üyesi Onur ÇELEBİ	Araştırmacı/Cumhuriyet Tarihi Alan Editörü
Arş. Gör. Esra KIZIL	Araştırmacı/Sekretarya
Öğr. Serdar AYDIN	Araştırmacı / Fotoğraf

Bu çalışma Yozgat Valiliği, Yozgat Belediyesi ve Yozgat Bozok Üniversitesi kurumları tarafından 16.04.2021 tarihli protokol ve 07.10.2022 tarihli ek protokol ile kurumlararası proje olarak desteklenmiştir.

II.2.SİVİL MİMARİ

YOZGAT HANLARI

Mehmet KUTLU*

1.GİRİŞ

Anadolu Selçuklu Dönemi, Türk-İslam medeniyetinin tüm kurumlarıyla Anadolu'da kök saldığı ve kısa süre içinde kurumsallık kazandığı sıra dışı değişim ve dönüşümlerin yaşandığı oldukça hareketli bir tarihî süreci ifade etmektedir. Bu bağlamda Anadolu'nun fethi öncesinde Türklerin Orta Asya'da ve İran'da özellikle İpek Yolu üzerinde birçok kervansaray ve ribât inşa etme geleneğinin varlığı, Karahanlı, Gazneli ve Büyük Selçuklu İmparatorlukları gibi önemli devletlerin ardında bıraktığı mimari eserlerden ve kalıntılardan anlaşılmaktadır[1]. Mimari plan özellikleri açısından Orta Asya kervansaraylarının Anadolu Selçuklu Dönemi kervansaraylarına tasarım ve inşa süreçlerinde ilham kaynağı oldukları anlaşılmaktadır. En temel fark ise Orta Asya'daki Türk kervansaraylarında inşa malzemesi olarak tuğla ve kerpiç kullanımı tercih edilirken Anadolu'da ise zengin doğal taş kaynaklarının bulunması nedeniyle daha çok taş malzemenin kullanılmasıyla ortaya çıkmaktadır.

Malazgirt Zaferi (1071) sonrasında Anadolu'ya hızla yayılan ve hâkim olan Türkmenler, Anadolu Selçuklu Devletinin temel dayanağını oluşturmuştur. Bu halk kitlesi konargöçerlerin yanı sıra İpek Yolu üzerindeki Orta Asya şehirlerden gelen ilim adamları, irfan sahipleri, esnaf ve zanaatkârlar ile kervan yollarındaki kervancılar ve tüccarları da içermektedir. Böylece İpek Yolu üzerinde yüzyıllar boyunca oluşan bilimsel, mesleki ve ticari tecrübelerin sonucu olan birikimler de Orta Asya'dan Anadolu'ya taşınmıştır. Bu nedenle Anadolu'da Ahilik adı verilen mesleki oluşumlar veya örgütlenmeler dönemin ticari hayatına yön vermeyi başarabilmiştir.

* Doç. Dr., Mehmet Kutlu, ORCID: 0000-0002-3075-3965, Pamukkale Üniversitesi, mehmetkutlu@pau.edu.tr

1 İnci Kuyulu, "Anadolu Selçuklu Kervansarayları ile Orta Asya Kervansaraylarının Karşılaştırılmasına Yönelik Bir Deneme." *Sanat Tarihi Dergisi* 8, (1996): 51-79; İsmail Aytaç, "Selçuklu Kervansarayları." *Türkler Ansiklopedisi*, Cilt: 7 (Ankara: Yeni Türkiye Yayınları, 2002), 854-864; İbrahim Çeşmeli, *Antik Çağdan XIII. Yüzyıla Kadar Orta Asya ve Karahanlı* Dönemi Mimarisi (İstanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 2007), 42-54.

Görsel 1. Selçuklu Çağı'nda Anadolu'nun idari yapısı (Özcan, 2006, 25)

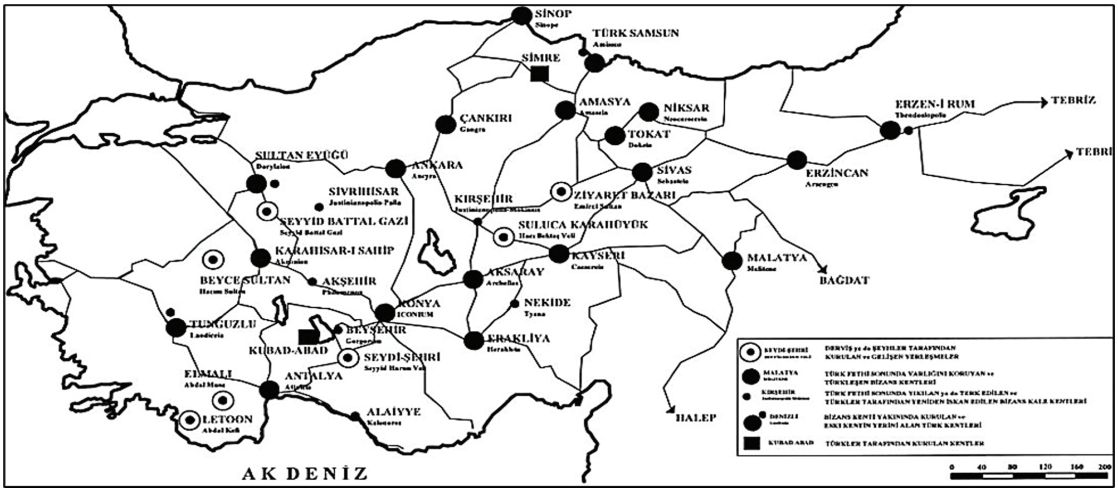
Görsel 2. Selçuklu Çağı'nda Anadolu'nun kültürel coğrafyası (Özcan, 2006, 38)

Bir Orta Anadolu şehri olan Yozgat ve çevresinin Selçuklu dönemindeki tarihi süreçleri ve sosyo-ekonomik yapısına bakıldığında yörenin "Dânişmendiye" veya "Danişment İli" olarak adlandırılan idari bölgeye (Görsel 1) dâhil olduğu görülür[2]. Bu yöre yoğun Türkmen nüfusa sahip oluşuyla dikkat çekmektedir (Görsel 2). Hatta Anadolu'da Türkçe ilk eserin de Danişmendli yöresinde yazıldığına dair görüşler bulunmaktadır[3]. Diğer yandan Selçuklu Çağında Anadolu'da en büyük sosyal olaylardan biri olarak kabul edilen Baba İlyas Horasanî'nin önderliğindeki Babaîlik İsyanı da Danişmendli bölgesindeki Türkmenler arasında büyük destek görmüştür. Ancak yöredeki Türkmen dervişler aynı zamanda Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslamlaşmasına büyük katkılar sunmuş özellikle Türkmenlerin yöreye iskâ-

2 Yunus Koç, "Yozgat." *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, Cilt: 43 (İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2013): 560.

3 Aziz Merhan, "Anadolu'daki İlk Türkçe Eser Üzerine Tartışmalar." Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten 59, no. 2 (2011): 52-62.

nını teşvik ederek önemli yerleşim yerlerini kurulmasında büyük rol oynamışlardır. Buna en iyi örnek Hacı Bektaş-ı Veli'ye bağlı Türkmenlerin kurduğu Suluca Karahöyük[4] ve Yozgat yakınlarında Emirci Sultan'a[5] bağlı Türkmenler tarafında kurulan Ziyaret Bazarı[6] kasabasıdır. Bu kasabalar hem dini maksatlı ziyaretlerin yapıldığı hem de yöresel pazar ve panayırların toplandığı merkezlere dönüşmüştür (Görsel 3 ve 4). Bununla birlikte örgütlenerek üretim ve ticarette ahlaki ilkeleri ve dayanışmayı şiar edinen Türkmenlerin Ahi Evren önderliğinde kurdukları Ahiliğin yine Danişmend İli'nin önemli merkezlerinden olan Kayseri ve Kırşehir'den Anadolu'ya yayılmasının da yörenin ekonomik ve sosyal tarihinde büyük etkilerinin olduğu görülmektedir. Bu durumun öncelikle Danişmend İli'nde doğal olarak üretim ve ticaret faaliyetlerini artırmasına yol açtığı dolayısıyla Yozgat yöresindeki kervan yollarının da aktifleşmesine ve yol güzergâh üzerinde çok sayıda kervansarayların inşasına büyük etkilerinin olduğu görülmektedir.

Görsel 3. Selçuklu Çağı'nda Anadolu'nun kentleşme süreci (Özcan, 2006, 38)

Görsel 4. Selçuklu Çağı'nda Anadolu'da üretim merkezleri ve pazarlar (Özcan, 2006, 36)

4 Günümüzde Nevşehir İli bağlı Hacıbektaş ilçe merkezidir.

5 Ahmet Yaşar Ocak, "Emirci Sultan." *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, Cilt: 11 (İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 1995): 153-155.

6 Günümüzdeki konumu Yozgat ili Merkez ilçesine bağlı Osmanpaşa köyüdür. Yozgat şehir merkezine yaklaşık 19 km uzaklıktadır.

Selçuklu döneminde Anadolu'daki kervan yolları incelendiğinde Sivas, Kayseri, Tokat, Amasya ve Ankara gibi önemli merkezler arasındaki yolların Yozgat ve çevresindeki yöreden geçtiği anlaşılmaktadır. Kervan yolları söz konusu önemli şehir merkezleri dışında ayrıca bazı yöresel merkezler arasındaki trafiğe bağlı olarak şekillendiği anlaşılmaktadır.

Görsel 5. Selçuklu Çağı'nda Anadolu'da önemli kaleler ve askeri merkezler (Özcan, 2006, 26)

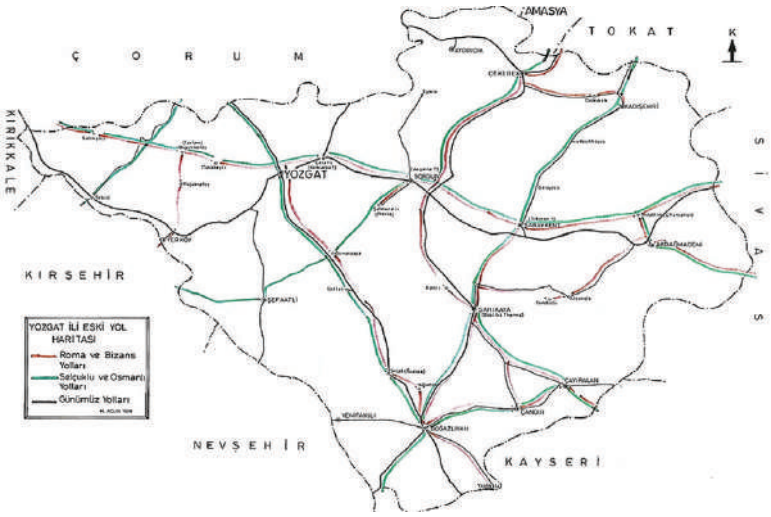

Görsel 6. Selçuklu Çağı'nda bölgesel merkezler ve yol ağı (Özcan, 2010, 57)

Diğer yandan kervan yolları, yeryüzü şekillerine yani topografyaya uyumlu olarak kervanların en hızlı ve en rahat yolculuk yapabileceği rotalara göre oluşmaktadır. Bununla birlikte güvenlik ihtiyacı da vazgeçilmez bir zorunluluk olarak rotaların belirlenmesine etki etmektedir. Selçuklu Çağı'nda Yozgat yöresindeki önemli askeri merkezlere bakıldığında Karahisar-ı Behramşah[7] ve Karahisar-ı Temürlü'nün[8] aynı zamanda kervan yollarının güzergâhlarını şekillendirdiği veya bu askeri merkezlerin önemli yol güzergahlarını kontrol edecek konumda bulundukları görülmektedir.

7 Günümüzdeki yeri Yozgat ili Akdağmadeni ilçesi sınırları içinde kalan Müşalim ya da Muşallim Kalesi olarak tanımlanmaktadır.

8 Günümüzdeki konumu Çorum ili Alaca ilçesine bağlı Mahmudiye köyü yakınlarındaki Kalehisar Kalesi'dir.

Görsel 7. Tarihi süreçte Yozgat ili yol haritası (Acun, 2005, Ekler)

Görsel 8. Yozgat bölgesinde kervan yolları (ÇEKÜL, "Anadolu İpek Yolu - Kültür Yolu Haritası")

Prof. Dr. Hakkı Acun'un "Bozok Sancağı'nda (Yozgat İli) Türk Mimarisi" başlıklı kitap kapsamında Yozgat yöresindeki kervan yolları üzerine yaptığı değerlendirmeye göre; Roma Dönemi'nden Selçuklu Dönemi'ne, hatta günümüzde dahi kullanılan yolların, büyük ölçüde aynı güzergâhları takip ettiği tespit edilmektedir (Görsel 7). Diğer taraftan Roma yollarıyla Selçuklu kervan yolları ve günümüz karayollarının neredeyse aynı güzergâhları takip ettiklerinin ve kervansarayların konumlandırılmasında yol güzergahlarının etkilerinin olduğu tespitini daha önce yapmış olduğumuz bir çalışma kapsamında Anadolu'daki birçok yol güzergahında olduğu gibi Denizli yöresindeki kervan yolları ve kervansarayların konumlanmasında da görüldüğü anlaşılmıştır[9]. Bu durum topoğrafyanın yol güzergâhları üzerindeki belirleyici yönünü teknolojik gelişmelere ve ulaşım araçlarının gelişmesine rağmen açıkça göstermektedir.

Bununla birlikte ÇEKÜL Vakfı'nın yayınladığı "Anadolu İpek Yolu-Kültür Yolu" haritası ile Prof. Dr. Hakkı Acun'un tespitini yaptığı Yozgat yöresindeki kervan yolları arasında bazı farklılıklar olduğu görülmektedir (Görsel 8). Özellikle Sekili Han'dan Karahisar-ı Demir-

9 Mehmet Kutlu, *Seljuk Caravanserais in the vicinity of Denizli: Han-abad* (Çardakhan) *and Akhan* (Ankara: Bilkent Üniversitesi Ekonomi ve Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2009), 24, 79.

lü'ye (Kalehisar-Çorum) doğru giden kuzey yolu ve Çekereksu Han'dan yine Karahisar-ı Demirlü'ye (Kalehisar-Çorum) doğru giden kervan yolunun harita işlenmediği tespit edilmiştir. Ayrıca Kırşehir'den Ziyaret Bazarı (Osmanpaşa) ve Çinçinli Han üzerinden Tokat'a giden kervan yolu ile Kayseri'den Boğazlıyan ve Ziyaret Bazarı (Osmanpaşa) üzerinden Karahisar-ı Demirlü'ye (Kalehisar-Çorum) veya Amasya ve Tokat'a giden kervan yollarının da söz konusu haritaya işlenmediği ortadadır.

Kuzey-güney ve doğu-batı yönlerine doğru birçok kervan yolunun kesiştiği Yozgat yöresinde Selçuklu Çağına ait olduğu düşünülen dört kervansaray olduğu tespit edilmiştir. Ne yazık bu kervansaraylar harap olmuştur ve mimari özellikleri kısmen tespit edilebilmektedir. Kaynaklarda Selçuklu dönemine ait olduğu belirtilen Yozgat yöresindeki kervansaraylar Çinçinli Han, Çekereksu Han, Turlu Han ve Sekili Han'dır. Günümüzde Sekili Han'ın tamamen yıkılmış olduğu Turlu Han'ın ise iki duvar kalıntısından ibaret halde olduğu gözlenmektedir. Çinçinli Han ve Çekereksu Han'ın diğer iki kervansaraya göre biraz daha iyi durumda olmaları nedeniyle bu iki yapının mimari plan özelliklerine dair sınırlı olsa da bazı bilgilere ulaşılabilmektedir.

2.Yozgat Hanları

2.1.Çinçinli Han / Çinçinli Sultan Hanı / Çınçınlı Han

Çinçinli Han Yozgat şehir merkezinin yaklaşık 50 km doğusunda ve Saraykent ilçe merkezinin yaklaşık 10 km kuzeyinde konumlanmaktadır. Hanın yakınlarında Saraykent ilçesinin meşhur ılıcaları veya termal su kaynakları çıkmaktadır. Sarayözü köyünün yaklaşık 2,5 km güneyinde ve Saray Çayı kenarında yer alan Çinçinli Han, bazı yayınlarda "Çınçınlı Han"[10] olarak geçmektedir. Ancak bu yapının neden "Çinçinli Han" olarak adlandırıldığı bilinmemektedir.

Günümüze oldukça harap halde ulaşan Çinçinli Han, hem kapalı (barınak) bölümü hem de açık (avlu) bölümü olan plan tipine aittir (Görsel 11 ve 12). Yapının cephelerini ve duvar yüzeylerini kaplayan düzgün kesme taş bloklar, bazı köylerde yaşanan iskan ve inşa sürecinde tamamen yağmalandığı için yapı sadece duvar dolgusunu oluşturan moloz taş ve harç malzemeden oluşan adeta bir iskelet gibi kalmıştır (Görsel 9-12). Barınak bölümü kısmen korunmuş durumdadır. Asıl tahribatın ise avlu bölümünde meydana gelmiş olduğu görülmektedir. Avlu bölümündeki revaklar ve servis mekânlarının mimari özellikleri tahribat nedeniyle kazı yapılmaksızın anlaşılabilir durumda değildir[11].

10 Demet Turgut, *Mahperi Huand Hatun ve Yaptırdığı Yapılar* (Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2015), 84; Ayşegül Bekmez, *Anadolu Selçuklu Döneminde Kadınların Mimari Etkinlikleri* (Van: Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2016), 75.

11 Hakkı Acun, *Bozok Sancağı'nda (Yozgat İli) Türk Mimarisi* (Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Tarih Kurumu Yayınları, 2005), 527.

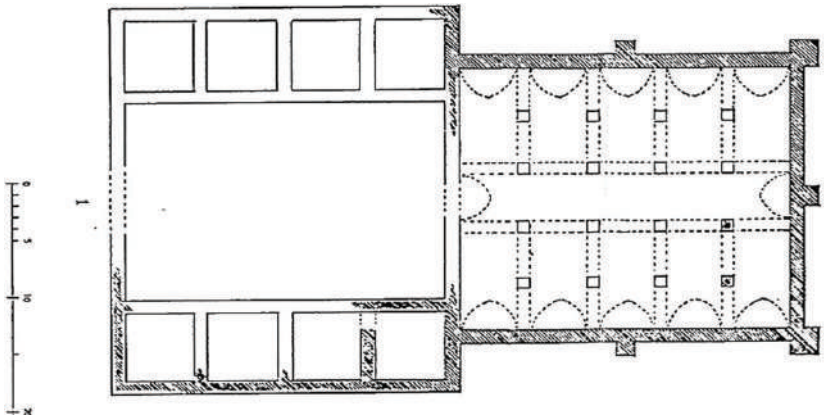

Görsel 9. Çinçinli Han (İlkgül Kaya Arşivi, 2022)

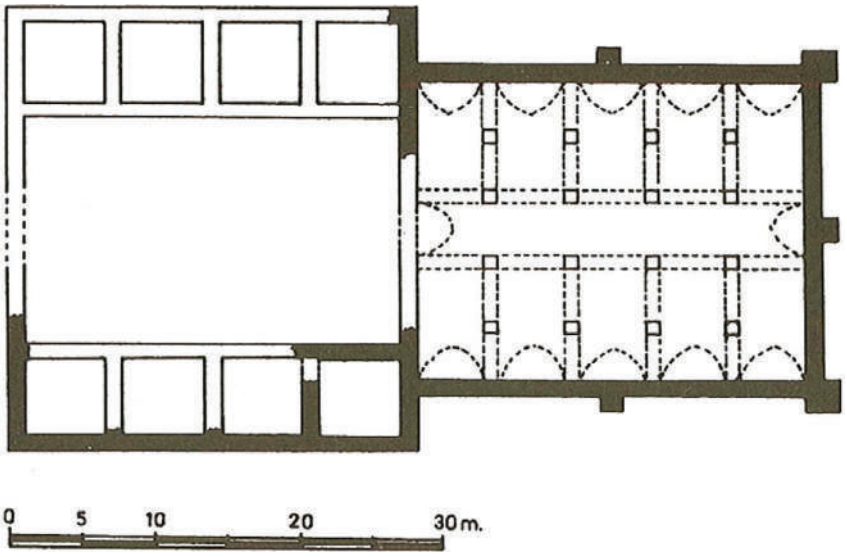
Görsel 10. Çinçinli Han (İlkgül Kaya Arşivi, 2022)

Barınak bölümü yaklaşık olarak 27 x 23 m ölçülerinde kareye yakın dikdörtgen planlıdır. Beş sahınlı ve sivri kemerli beşik tonoz örtülü olan barınak veya kapalı bölümünün taçkapı kısmı ise tamamen yıkılmıştır12. Avluya bakan cephesi hariç olmak üzere barınak bölümünün diğer cephelerinde kare veya dikdörtgen kesitli payandalara yer verilmiştir. Avlu bölümünde ise payandalara rastlanmamaktadır ancak bu durum yoğun tahribat sonucu doğru şekilde tespit yapılamamasına bağlı olabilir (Görsel 11 ve 12).

Görsel 11. Çinçinli Han (Erdmann, 1961, Tafel XXII)

12 Acun, *Bozok Sancağı*, 527.

Görsel 12. Çinçinli Han (Acun, 2005, 529)

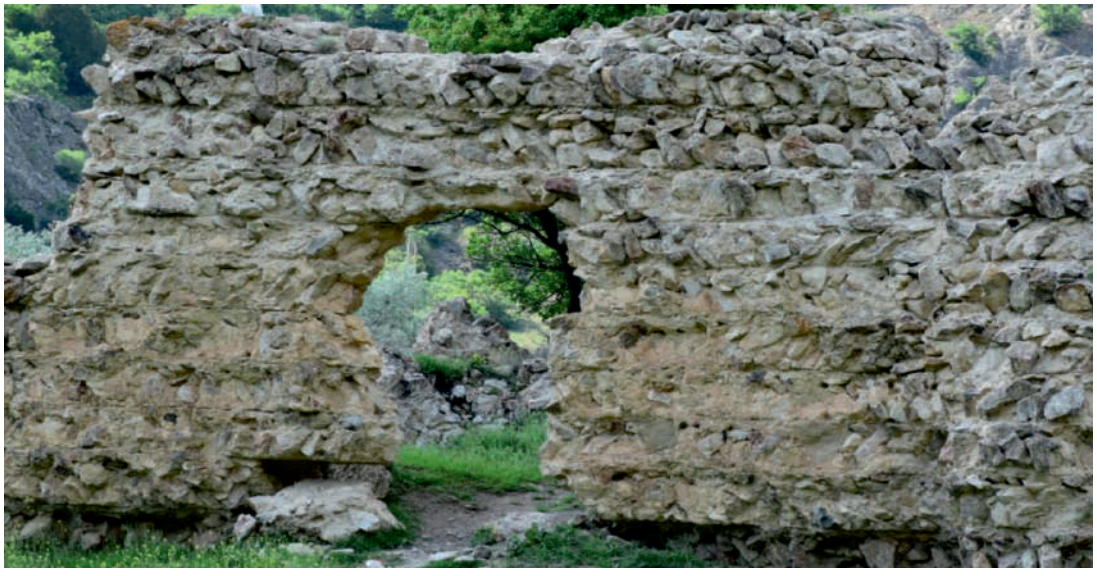
Avlu bölümü yaklaşık 26 x 31 m ölçülerinde ve kareye yakın dikdörtgen planlıdır[13]. Avlunun iki kanadında kareye yakın dikdörtgen planlı dörder mekânın karşılıklı konumlandırıldığı düşünülmektedir. Avlunun güneybatı köşesindeki inşa tekniği farkıyla dikkat çeken üç mekânın ise hamam işlevi gördüğü değerlendirilmektedir. Söz konusu mekânların beşik tonoz örtülü olduğu ifade edilmektedir[14]. Ancak günümüzdeki tahribat düzeyi nedeniyle mekanların örtü sistemleri hakkında kaynaklardaki ifadelerden farklı veya yeni bir görüş ortaya atılamamaktadır.

Bununla birlikte Kurt Erdmann, avlunun ortasında konumlandırılan bir köşk mescitten[15] bahsetmektedir. K. Erdmann, baldeken tarzda inşa olunduğunu belirttiği köşk mescidin bazı taş süsleme unsurlarının kısmen korunduğuna dair bilgiler vermektedir[16]. Avluda köşk mescid bulunmasını yapının bir sultana aidiyetinin veya hükümdar baniliğinin bir sembolü olabileceği görüşü ileri sürülmüştür[17]. Açıkça ifade edilmemekle birlikte büyük olasılıkla söz konusu bilgiden hareketle Kurt Erdmann[18] ve Hakkı Acun, Çinçinli Han'ın da bir sultan hanı olduğunu düşünmekte ve yapıyı "Çinçinli Sultan Han" olarak tanımlamaktadır[19]. Ancak yapının şu ana kadar "sultan hanı" olduğuna dair henüz kesin bir kanıta rastlanmamaktadır. Yapılması gereken kazı çalışmaları yapının mimari özelliklerinin ortaya çıkarılmasına ve "sultan hanı" olup olmadığına dair yeni bilgiler ve veriler sunabilir.

13 Acun, *Bozok Sancağı*, 527.
14 Acun, *Bozok Sancağı*, 527-528.
15 Yılmaz Önge, "Anadolu Türk Mimarisinde Köşk-Mescit Geleneği." Önasya 5, no. 52 (1969): 8-10; Şebnem Akalın, "Anadolu Selçuklu Kervansaraylarındaki Köşk-Mescitler." *Sanat Tarihi Araştırmaları Dergisi* I, no. 1, (1987): 3-7.
16 Kurt Erdmann, *Das Anatolische Karavansaray des 13. Jahrhunderts* (Berlin: Verlag Gebr. Mann, 1961), 140-141.
17 Semra Ögel, *Anadolu Selçuklu Sanatı Üzerine Görüşler* (İstanbul: Matbaa Teknisyenleri Basımevi, 1986), 77-82.
18 Erdmann, *Das Anatolische Karavansaray*, 140-141.
19 Acun, *Bozok Sancağı*, 527.

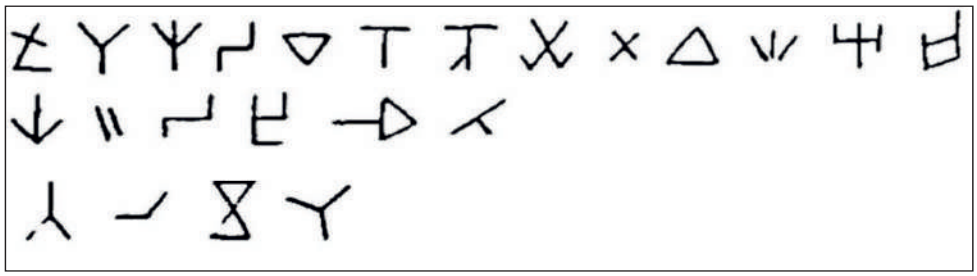
Görsel 13. Çinçinli Hanın yağmalanmış duvar dokusu (İlkgül Kaya Arşivi, 2022)

Görsel 14. Çinçinli Hanın yağmalanmış duvar dokusu (İlkgül Kaya Arşivi, 2022)

Ayrıca Kurt Erdmann yaptığı incelemeler sırasında, Çinçinli Han'daki taşçı işaretlerinin (Görsel 15) tespitini de yapmıştır[20]. Buradaki taşçı işaretlerinden bazılarının Oğuz boylarına ait damgalara benzerliği dikkat çekicidir. Ancak taşçı işaretlerinin büyük çoğunluğunun oldukça özgün karakterli olduğu da görülmektedir. Buradaki taşçı işaretleri taşı kesen bir ustanın veya atölyenin sembolü olarak değerlendirilmektedir.

20 Erdmann, *Das Anatolische Karavansaray*, 140-141.

Görsel 15. Çinçinli Han'daki Taşçı İşaretleri (Erdmann, 1961, 141)

Çinçinli Han'ın tarihlendirilmesinde dayanak olarak ele alınan bazı taş kitabelerin kervansaraya yakın konumdaki bazı köy veya kasabalara taşındığı anlaşılmıştır. Örneğin, Saraykent (Karamağara) Merkez Camisi minare kaidesi üzerindeki kitabenin (Görsel 16-18) Çinçinli Han'a ait olduğu düşünülmektedir[21]. Söz konusu kitabenin 1239-1240 yılına ait olduğu ve bani olarak Mahperi Hatun'un adının geçtiği kaydedilmektedir. Ancak kitabede yapı türünü belirten bir ifadeye rastlanmamaktadır.

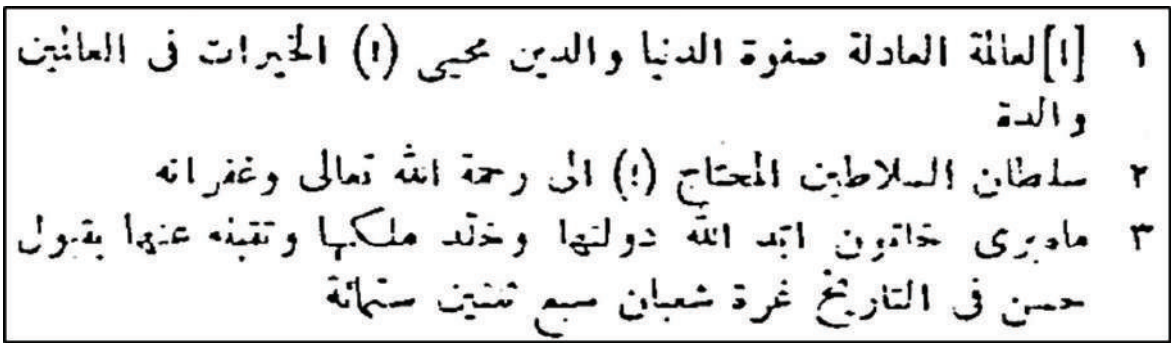

Görsel 16. Saraykent Merkez Camisi'nin minare kaidesindeki kitabe (Acun, 2005, 530)

Görsel 17. Saraykent Merkez Camisi'nin minare kaidesindeki kitabe (Turgut, 2015, 204)

21 Acun, *Bozok Sancağı*, 527.

١ [ا]لعالمة العادلة صفوة الدنيا والدين محيى (ا) الخيرات فى العالمين
والدة
٢ سلطان السلاطين المحتاج (ا) الى رحمة الله تعالى وغفرانه
٣ ماهرى خاتون ابد الله دولتها وخلد ملكها وتقبله عنها بقبول
حسن فى التاريخ غرة شعبان سبع ثنين ستمائة

Görsel 18. Saraykent Merkez Camisi'nin minare kaidesindeki kitabenin metni (Erdmann, 1961, 141)

Üç satırlık Arapça kitabe metninin transliterasyonu şu şekilde yapılmıştır:

1-*El-âlimet* ü'l-â'diletü *safvetü'd-dünya ve'd-din muhyi'l-hayrati fi'l-â'lemin validetü*

2-*Es-Sultani's-selâtin el-muhtâc ilâ rahmet-illâhi tealâ ve gufrânihi el-meliketü*

3-*Mahperi Hatun ebbed- Allâhü devletehâ ve hallede mülkehâ ve tekabbele anhâ bikabulîn hasenin fi't-tarih gurretü* Şa'bane *seb'âtün selâsine ve sittemie* (H. 637 / M. 1239-40)[22]

Kitabenin yayınlarda Türkçe'ye çevirisi şöyle verilmiştir[23]:

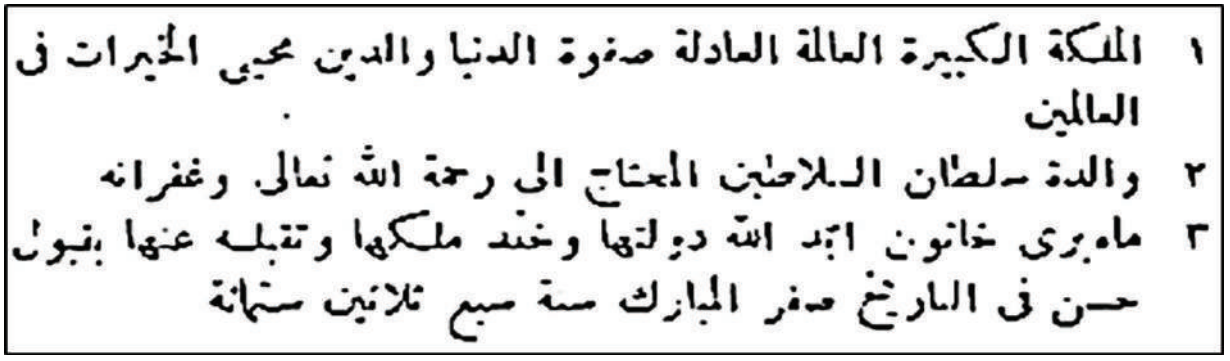
"Allah, âlim, adil, dinin ve dünyanın yüz akı, Allah'ın rahmeti ve affına muhtaç, valideler arasında hayrat veren sultanlar sultanı Mahperi Hatun'un Allah rızası için 637 (1239-1240)'de yaptırdığı iyiliği kabul etsin ve daim kılsın."

Saraykent Merkez Camii minare kaidesindeki kitabeye büyük ölçüde benzer ve aynı yazı karakterine sahip başka bir kitabe ise Sorgun ilçesine bağlı Gülşehri (Çötelli) köyündeki bir ahırın arka duvarı üzerinde tespit edilmiştir (Görsel 19-20). Her iki kitabe de Mahperi Hatun'un banîliğini ifade etmektedir ancak bu kitabe de de kitabenin bir kervansaraya ait olup olmadığını konusunu netliğe kavuşturabilecek herhangi bir ibare, ifade veya sözcük bulunmamaktadır[24].

Görsel 19. Sorgun ilçesi Gülşehri (Çötelli) köyündeki bir ahırın duvarındaki kitabe (Acun, 2005, 531)

22 Acun, *Bozok Sancağı*, 527.
23 Turgut, *Mahperi Huand Hatun*, 81.
24 Erdmann, *Das Anatolische Karavansaray*, 140-141; Acun, *Bozok Sancağı'nda*, 527.

١ الملكة الكبيرة العالمة العادلة صفوة الدنيا والدين محيي الخيرات في العالمين
٢ والدة سلطان السلاطين المحتاج الى رحمة الله تعالى وغفرانه
٣ ماهبرى خاتون ابد الله دولتها وخلد ملكها وتقبله عنها بقبول حسن في التاريخ صفر المبارك سنة سبع ثلاثين ستمائة

Görsel 20. Sorgun ilçesi Gülşehri (Çötelli) Köyündeki kitabenin metni (Erdmann, 1961, 141)

Sorgun ilçesi Gülşehri (Çötelli) Köyündeki bir ahırın arka duvarının köşe taşı olarak konumlandırılan kitabenin yayınlardaki transliterasyonu şöyledir:

1. El-melike el-kebire safvetü'd-dünya ve'd-din muhyi'l-hayrati fi'l-â'lemin

2. validetü Es-Sultani's-selâtin el-muhtâc ilâ rahmet-illâhi tealâ ve gufrânihi

3. Mahperi Hatun ebbed –Allahü devleteha ve hallede mülkeha ve tekabbele anha bikabulün hasenin fi tarih sefer el-mübarek sene seb'a selatin sittemae (H. 637)[25].

Kitabenin yayınlardaki Türkçe'ye çevirisi şöyledir[26]:

"Melike, büyük, dinin ve dünyanın yüz akı, Allah'ın rahmeti ve affına muhtaç, valideler arasında hayrat veren sultanlar sultanı Mahperi Hatun'un Allah rızası için 637 (1239-1240)'de yaptırdığı iyiliği kabul etsin ve daim kılsın."

Söz konusu iki kitabenin de Çinçinli Han' ait olması büyük olasılıktır. Kitabelerin metinleri ve yazı karakterlerinin büyük ölçüde benzerliği ile birlikte Çinçinli Han'a yaklaşık 10 km uzaklıkta bulunmaları bu görüşü desteklemektedir. Bu kitabelerin yöredeki diğer Anadolu Selçuklu kervansarayı olan Çekereksu Han'a yaklaşık 25-30 km uzaklıkta olması, kitabelerin Çinçinli Han'a nazaran Çekereksu Han ile ilişkilendirilmesi olasılığını büyük ölçüde azaltmaktadır.

2.2.Çekereksu Han

Yapı, Yozgat şehir merkezinden Kadışehri ilçesine giden karayolu üzerindeki Saraykent ilçesine bağlı Kesikköprü köyü yakınlarındadır. İl merkezinin yaklaşık 80 km doğusunda ve Kesikköprü köyünün yaklaşık 1,5 km kuzeybatısında yer alan kervansaray adını kıyısında bulunduğu Çekereksu Çayından almıştır. Çekereksu Han, Saraykent ilçesi Kesikköprü Köyü ile Kadışehri ilçesi Örencik köyü arasında konumlanmaktadır. Bu nedenle bazı yayınlarda Çekereksu Hanı'nın Kadışehri ilçesine bağlı Örencik köyünde olduğu belirtilmiştir[27]. Ancak yapı, Kadışehri ve Saraykent ilçeleri arasında sınırı belirleyen Çekereksu Çayının güney yakasında yani Saraykent ilçesine bağlı Kesikköprü Köyü idari sınırları içinde yer almaktadır. Ayrıca Çekereksu Han'ın hemen yakınında Çekereksu Çayı üzerinde aynı adı taşıyan bir de köprü bulunmaktaydı. Köprü ne yazık ki günümüze ulaşamamıştır ve yalnızca karaya oturan ayakları kısmen yerindedir.

25 Erdmann, *Das Anatolische Karavansaray*, 140-141.
26 Bekmez, *Anadolu Selçuklu Döneminde Kadınlar*, 79.
27 Turgut, *Mahperi Huand Hatun*, 84; Bekmez, *Anadolu Selçuklu Döneminde Kadınlar*, 78.

Görsel 21. Çekereksu Han'a genel bakış (Erdmann, 1961, 43.)

Görsel 22. Çekereksu Han'a genel bakış (İlkgül Kaya Arşivi, 2022)

İnşa kitabesi günümüze ulaşmayan Çekereksu Han, harabe halindedir (Görsel 21-22). Prof. Dr. Hakkı Acun, Saraykent (Karamağara) Merkez Camisinin minare kaidesindeki ve Sorgun ilçesi Gülşehri (Çötelli) Köyündeki bulunduğunu belirttiği kitabelerin Çekereksu Hanından gittiği görüşüne[28] dayanarak yapının Mahperi Hatun tarafından H. 637 / M. 1239-40 yılında inşa edildiğini kaydetmektedir[29]. Bu görüş hem Çinçinli Han hem de Çekereksu Han için doğru kabul edilmiştir.[30] Her iki kitabenin aynı yazı karakterine ve benzer metin içeriğine sahip olması nedeniyle iki farklı kervansaraydan ziyade tek bir kervansaraya ait olması daha büyük olasılık olarak görünmektedir. Kitabelerden biri avlu taçkapısına diğeri ise barınak taçkapısına ait olabilir. Yine de bu hususta kesin bir çıkarımda bulunmak yanlış olabilir.

Daha önce belirtildiği üzere Çinçinli Han, Saraykent (Karamağara) ilçe merkezine yaklaşık 10 km mesafede iken Sorgun ilçesi ne bağlı Gülşehri (Çötelli) Köyüne de yaklaşık 10 km uzaklıktadır. Çekereksu Hanı ise Sorgun ilçesine bağlı Gülşehri (Çötelli) köyüne yaklaşık 25 km ve Saraykent (Karamağara) ilçe merkezine yaklaşık 30 km uzaklıkta bulunmaktadır. Bu durumda her iki kitabenin hem Sorgun ilçesi ne bağlı Gülşehri köyüne hem de Saraykent (Karamağara) ilçe merkezine yaklaşık aynı mesafede olan Çinçinli Han'a ait olması daha olası görünmektedir. Çekereksu Hanı'nın ise Çinçinli Han'a göre söz konusu kitabelerin bulunduğu Sorgun ilçesi ne bağlı Gülşehri köyüne ve Saraykent (Karamağara) ilçe merkezine iki kat daha uzak mesafe olması göz ardı edilmemelidir. Ayrıca Çekereksu Han ile Çinçinli Han'ın arasındaki mesafenin yaklaşık 21 km oluşu, kitabelerin yalnızca Çinçinli Han'a ait

28 Erdmann, *Das Anatolische Karavansaray*, 56.
29 Acun, *Bozok Sancağı*, 533.
30 Acun, *Bozok Sancağı*, 527-533; Bekmez, *Anadolu Selçuklu Döneminde Kadınlar*, 78.

olabileceği şeklindeki değerlendirmeyi güçlendirmektedir.

Çekereksu Hanı'nın duvarları büyük ölçüde tahrip olmuştur (Görsel 23-26). Yapının duvarlarını kaplayan düzgün taş malzemesi yağmalanmış; duvar dokusu dolgu malzemesi olan moloz taş, çakıl ve harçtan oluşan bir görünüme bürünmüştür (Görsel 24-25). Bu durum son 150 yıl içinde kurulan yeni köylerin inşası sırasında düzgün kesme taş malzemenin Çekereksu Han'dan sökülerek yağmalanmasıyla ortaya çıkmış olmalıdır.

Görsel 23. Çekereksu Han'ın yağmalanmış duvar dokusu (İlkgül Kaya Arşivi, 2022)

Görsel 24. Çekereksu Han'ın yağmalanmış duvar dokusu (İlkgül Kaya Arşivi, 2022)

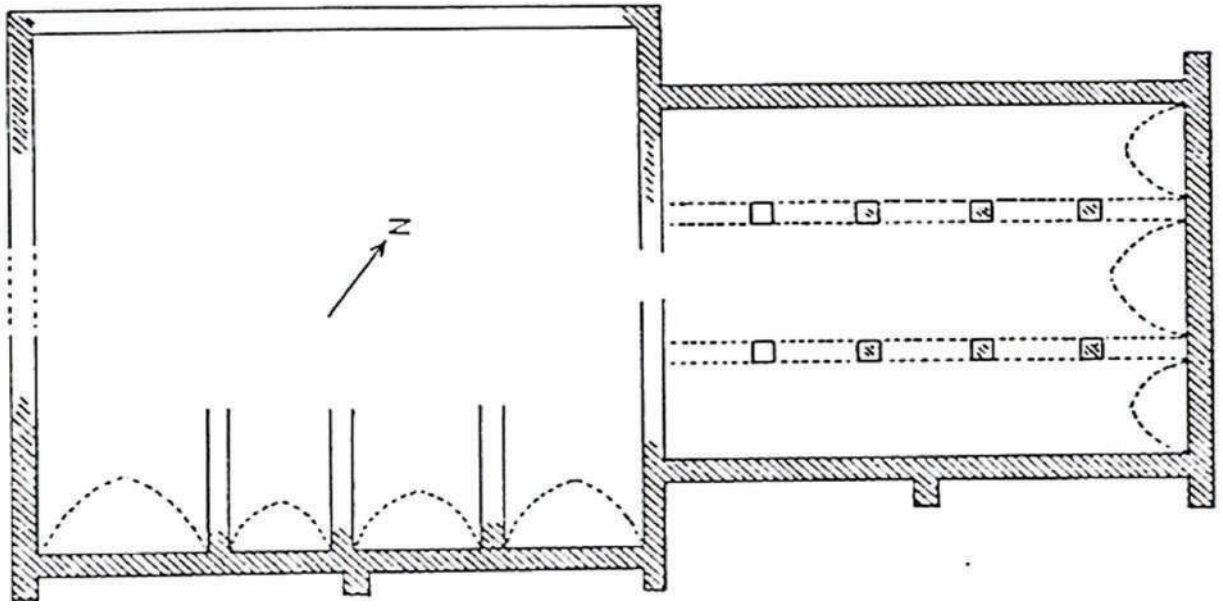

Görsel 25. Çekereksu Han'ın tahrip olmuş duvar dokusu (İlkgül Kaya Arşivi, 2022)

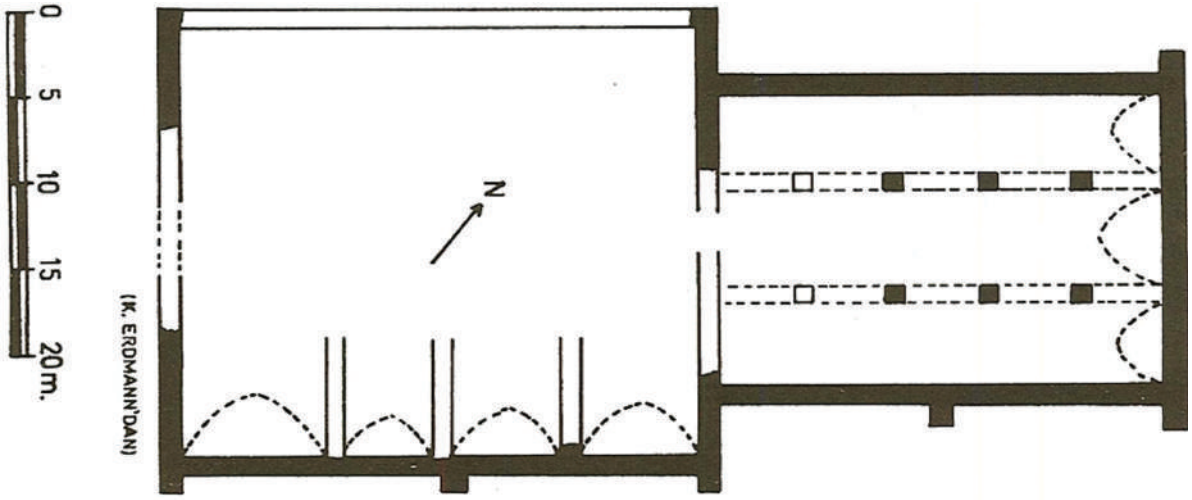

Görsel 26. Çekereksu Han'ın barınak bölümü duvar kalıntıları (Turgut, 2015, 207)

Yapının mevcut duvarları ve temel izleri dikkate alınarak yapılan incelemelere göre hem açık (avlu) hem de kapalı (barınak) bölümleri olan Anadolu Selçuklu kervansarayları plan tipinde olduğu değerlendirilmektedir (Görsel 27-28). Barınak bölümünün üç sahınlı ve beşik tonoz örtüye sahip olduğu görülmektedir. Ayrıca, avlu bölümü barınak bölümüne göre daha çok tahrip olduğu için mimari plan özellikleri ve hangi servis mekânlarının bulunduğu tespit edilememektedir.

Görsel 27. Çekereksu Han (Erdmann, 1961, Tafel IV)

Görsel 28. Çekereksu Han (Acun, 2005, 534)

Eldeki veriler ve bilgiler ışığında Çekereksu Han'ın banisinin Mahperi Huand Hatun olmasına dair net bir kanıt bulunmamaktadır. Ancak Sorgun ilçesi ne bağlı Gülşehri köyüne ve Saraykent (Karamağara) ilçe merkezindeki kitabelerin Çinçinli Han'a ait olma olasılığının yüksek oluşu değerlendirildiğinde, ayrıca Çekereksu Han'ın Çinçinli Han ile yakın konumda olması da dikkate alındığında her iki yapının inşa tarihlerinin yakın veya eş zamanlı olabileceği söylenebilir. Çekereksu Han Anadolu Selçuklu devletinin merkezi otoritesini sarsan ve ekonomisini yıkıma uğratan 1243 tarihli Kösedağ Savaşı'ndaki ağır hezimet öncesinde inşa edilmiş olmalıdır. Tahminen yapının, 13. yüzyılın ikinci çeyreğinde inşa edildiği söylenebilir.

Çekereksu Hanı'nın kuzeyinde ve Çekereksu Çayı üzerinde bir köprü kalıntısı yer almaktadır (Görsel 29). Yaklaşık 175 m uzunluğa sahip olan köprü yıkılmıştır[31]. Çekereksu Köprüsü Anadolu Selçuklu Dönemi'nde birçok örneği olan önemli nehir veya çaylar üzerindeki kervan yollarında kervansaraylarla birlikte köprü inşa edilmesi uygulamasını yansıtmaktadır.

Görsel 29. Çekereksu Hanı ve köprünün kalıntıları (İlkgül Kaya Arşivi, 2022)

31 Erdmann, *Das Anatolische Karavansaray,* 56; Acun, *Bozok Sancağı'nda*, 537.

2.3.Turlu Han

Çayıralan ilçe merkezine yaklaşık 3-4 km mesafede ve yapıyla aynı adı taşıyan Turluhan köyüne yaklaşık 1 km mesafede olduğu belirtilmektedir. Halk arasında "Dikili Taş" olarak alınan iki adet duvar kalıntısı dışında yapı tamamen tahrip olmuştur (Görsel 30). 1955 yılında yapıyı ziyaret eden Alman araştırma ekibi de yapının temel duvarlarına kadar yıkılmış olduğunu belirtmektedir[32]. H. Acun kalıntılardan tarihlendirmeye dayanak teşkil edebilecek herhangi bir özellik tespit edilemediğini ve kalıntılara bakarak yapının sadece kapalı bölümden oluştuğu görüşünü belirtmektedir[33].

Görsel 30. Turlu Han'ın duvar kalıntıları

Yapının kim tarafından yapıldığına dair bilgiyi veren inşa kitabesi bilinmemektedir. Bununla birlikte yapının Dulkadir oğullarından Şahruh Bey tarafından eşi Şahsultan Hatun adına 1492 yılında bir mescid ile zaviye yaptırıldığı ve bu yapılara gelir olarak Turlu Han'ın vakfedildiği kaydedilmektedir[34]. Söz konusu mescid[35] ve zaviyenin Yozgat iline bağlı Çandır ilçe merkezinde inşa edilmiş olması büyük olasılıktır[36]. Bu bilgilerin ışığında Turlu Han'ın Şahruh Bey tarafından 15. yüzyılın son çeyreğinde inşa edilmiş olabileceği düşünülmektedir[37].

2.4.Sekili Han

Sekili Han, Yozgat il merkezinin yaklaşık 60 km batısında Yerköy ilçesine bağlı Sekili Köyü yakınlarındadır. Delice Çayı yakınlarındaki bir köprü ile birlikte inşa edilen Sekili Han ne yazık ki günümüze ulaşamamıştır. Selçuklu Dönemine ait olduğu düşünülen kervansa-

32 Erdmann, *Das Anatolische Karavansaray*, 200.
33 Acun, *Bozok Sancağı*, 504.
34 Faruk Sümer, "Bozok Tarihine Dair Araştırmalar I." *Cumhuriyetin 50. Yıldönümünü Anma Kitabı* (Ankara: Ankara Üniversitesi Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi Yayınları, 1974), 339.
35 Acun, *Bozok Sancağı*, 479-481.
36 Acun, *Bozok Sancağı*, 482-488.
37 Acun, *Bozok Sancağı*, 504.

raydan neredeyse hiç kalıntı kalmamıştır[38]. Kervansaraydan birkaç kilometre uzaklıkta Delice Çayı üzerine inşa edilen köprü ise günümüze ulaşmıştır (Görsel 31). Tuzla Köprüsü veya Sekili Köprüsü olarak adlandırılan söz konusu köprünün kervansaray ve kervan yoluyla ilişkisi nedeniyle Sekili Köprüsü olarak adlandırılması daha doğrudur. Prof. Dr. Hakkı Acun tarafından "Sekili Köprüsü" olarak adlandırılan köprünün günümüzde karayolları tabelasında Tuzla Köprüsü yazmaktadır. Bilimsel literatüre Sekili Köprüsü olarak giren yapının adlandırılmasında yaşanan karmaşanın ortadan kalkması için çaba gösterilmesi gerekmektedir.

Görsel 31. Sekili Köprüsü

Sekili Köprüsü, sivri kemerli dört gözlüdür ve kuzey güney doğrultusunda yaklaşık 60 m uzunluğa sahiptir (Görsel 31). Genişliğinin 4.20-4.50 m arasında değiştiği kaydedilen köprünün 0,50 m yüksekliğe ulaşabilen korkulukları olduğu bulunmaktadır[39]. İnşa kitabesi bilinmeyen Sekili Köprüsünün ve Sekili Han'ın birlikte veya eş zamanlı olarak inşa edildiği düşünülmekte ve bu nedenle her iki mimari unsur da Anadolu Selçuklu dönemine tarihlendirilmektedir[40]. Bununla birlikte yöredeki kervan yolunun Sekili Han'dan güney yönde Kırşehir'e doğru gittiği söylenebilirken (Görsel 1), diğer yönlerdeki kervan yollarının tespitinde henüz netleştirilmeyen bazı hususlar olduğu gözlenmektedir.

3.SONUÇ

Yozgat, Orta Anadolu'da yer alması nedeniyle coğrafi konumu gereği Anadolu'nun tarih boyunca doğu-batı ve kuzey-güney yönlerinde işleyen kervan yollarına ev sahipliği yapmıştır. Tarihin çeşitli dönemlerinde önem kazanan merkezler veya şehirlerin arasındaki yol trafiği genellikle topografyanın getirdiği zorunluluklara göre şekillenen yol güzergâhları üzerinden sağlanmıştır. Yozgat yöresi Kızılırmak ve Yeşilırmak havzaları arasında kalan engebeli arazi koşullarının hâkim olduğu bir coğrafyadır. Selçuklu Çağına ait Anadolu'daki kervan yollarına bakıldığında Kızılırmak ve Yeşilırmak'a paralel yolların yaygın olduğunu ancak mesafenin kısaltılması için nehir ve çaylar üzerindeki stratejik konumlara köprüler inşa edildiğini söylemek mümkündür. Aynı zamanda yol güvenliğinin sağlanması maksadıyla kervansarayların ve köprüler ile birlikte inşa edilmesi yaygın bir uygulama haline aldığı anlaşılmaktadır. Çinçinli Han, Çekereksu Han ve Sekili Han ile birlikte inşa edilen köprüler söz konusu uygulamanın Yozgat coğrafyasında vücut bulan örnekleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yozgat yöresindeki kervan yolları konusu hala üzerinde durulması gereken önemli hususlara ve bazı bilinmeyen noktalara sahiptir. Öncelikle Yozgat'ın Osmanlı Dönemi'nde 17.

38 Acun, *Bozok Sancağı*, 657.
39 Acun, *Bozok Sancağı*, 658.
40 Erdmann, *Das Anatolische Karavansaray*, 201.

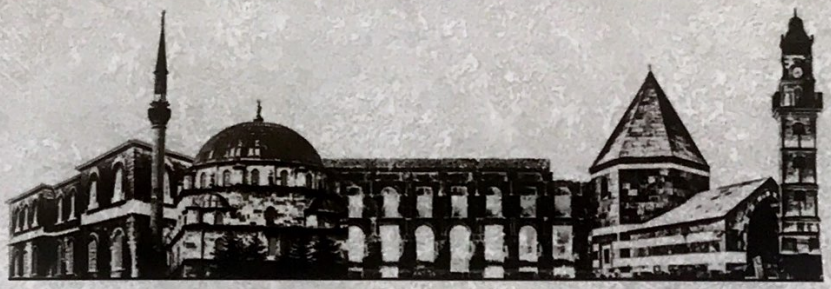
yüzyıldan itibaren gelişme gösteren bir merkez olması yörenin Selçuklu dönemi kentleşme ve yerleşme dinamiklerini kolayca anlamayı zorlaştırmaktadır. Kervan yolları yöredeki önemli yerleşim yerleri arasındaki trafiğin sonucu ortaya çıktığına göre öncelikle Yozgat yöresinin Selçuklu çağındaki merkezlerini tespit etmeye yönelik çalışmalar yapılması gerekmektedir. Bu bağlamda yaptığımız okumalar ve incelemeler sonucunda ana hatlarıyla Yozgat yöresinde birkaç önemli merkezin varlığı ortaya çıkmaktadır. Yörenin idari ve askeri merkezi rolünü Karahisar-ı Behramşah üstlenmektedir. Günümüzde Akdağmadeni ilçesi sınırları içinde yer alan Müşalim Kalesi olarak tanımlanan Karahisar-ı Behramşah, Sivas'tan Ankara'ya doğru giden doğu batı yolunu ve Kayseri ile Kırşehir'den Tokat ve Amasya'ya giden kuzey-güney yolunun üzerindedir. Yozgat yöresindeki yol ağının belirlenmesinde etkili olan diğer önemli idari ve askeri merkez ise Karahisar-ı Temürlü'dür. Günümüzde Çorum İli Alaca ilçesine bağlı Mahmudiye köyü yakınlarındaki Kalehisar Kalesi olarak tanımlanan Karahisar-ı Temürlü, Kırşehir'den gelerek Sekili Han köprüsünden geçerek kuzeye doğru Çorum, Amasya, Samsun ve Sinop yönlerine giden yolların üzerindedir.

Yozgat Yöresinin önemli dini ve ticari merkezi ise Ziyaret Bazarı'dır. Tarihi kaynaklarda Ziyaret Bazarı olarak geçen yerleşim günümüzde Yozgat Merkez ilçeye bağlı olan Osmanpaşa Köyüdür. Emirci Sultan'ın etrafındaki Türkmenler tarafından kurulan yerleşim zamanla hem bir dini ziyaret merkezi hem de yöresel bir pazar ve panayır merkezi haline yükselmiştir. Kayseri ve Kırşehir'den kuzeye doğru Yozgat'a gelen kervan yollarının bu yerleşime uğraması beklenmektedir.

Sonuç olarak, Yozgat yöresindeki Selçuklu kervansaraylarını incelediğimizde ya tamamen yıkılmış ya da büyük ölçüde tahrip olmuş dört kervansarayın varlığı kaynaklarda geçmektedir. Tahminen bu sayının en az iki katı kervansarayın oldukça geniş bir alana yayılan Yozgat coğrafyasında inşa edilmiş olduğu ancak günümüze ulaşamamış olduğu öngörülebilmektedir.

Çinçinli Han ve Çekereksu Han günümüze kalıntıları ulaşabilen Yozgat yöresindeki en önemli iki kervansaray örneğidir. Çinçinli Han'ın avlusunda mimari kalıntıları olduğu belirtilen köşk mescit uygulaması nedeniyle bir "sultan hanı" vasfına sahip olduğu ileri sürülmesine rağmen kanıtlayıcı yeterli bilgi ve veri bulunmamaktadır. Çinçinli Han ve Çekereksu Han hakkındaki diğer bir soru her iki yapının Mahperi Hatun'un banîliğinde inşa edildiklerine dair kanıt olarak sunulan iki kitabe etrafında toplanmaktadır. Saraykent ilçe merkezi ve Sorgun ilçesi Gülşehri köyünde bulunan benzer yazı karakteri ve metin içeriğine sahip iki kitabenin Çekereksu Han'a uzak olmaları nedeniyle daha büyük olasılıkla Çinçinli Han'a ait olabilecekleri değerlendirilmektedir. Tamamen yıkılan Sekili Han ve birkaç duvar kalıntısı dışında günümüze çok belirgin mimari kalıntıya sahip olmayan Turlu Han, Yozgat yöresinde tespiti yapılan diğer iki kervansaraydır.

Eldeki veriler ışığında ve güncel bilgilerle çalışılması oldukça zor bir konu olan Yozgat yöresindeki hanlar ve kervansaraylar hakkında öncelikli olarak yapılması gereken bilimsel kazılar ve yeni teknolojilere dayalı belgeleme yöntemlerine bağlı araştırmalara bir an önce başlanmasıdır. Yapılacak kazı çalışmalarıyla öncelikli olarak Çinçinli Han ve Çekereksu Han'ın mimari plan özelliklerinin daha doğru ve net ölçülerle tespitinin yapılmasıyla her iki yapının mimari anlamda daha bütüncül ele alınmasına olanak sağlanacaktır. Ayrıca Yozgat yöresi kervan yollarının ileri teknolojik imkânlarla ve coğrafi bilgi sistemleri yardımıyla kapsamlı olarak bilimsel çalışmalarla araştırılmasına da ihtiyaç duyulmaktadır.

Anadolu; binlerce yıllık mazisi, farklı kültürlere beşiklik eden mozaiği, tarihe nakış nakış işlenmiş dokusu ile kadim coğrafyamız ve VATANIMIZ olmuştur. Bu coğrafya, Malazgirt'le medeniyetimizin ana unsuru Türk tarih ve kültürümüzün merkezi konumundadır.

Her karışı keşfedilmeyi bekleyen bu kadim coğrafyada Yozgat, Türkmen kültürünün izlerini taşıyan Bozok diyarı olarak hâlâ kimliğini korumaktadır. Kuruluşu MS. 16. asra uzanan Yozgat, 1560 tarihinde bu bölgeye yerleşen Bozok Türkmenlerine atfen "Bozok" adını almıştır. Hatta milattan önce ve sonra Roma devrinde "Yozgatantes" olarak bilinen Yozgat diyarı; Roma-Bizans, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinden Cumhuriyet'e kadar tarihin farklı medeniyetlerine ev sahipliği yapmış; Anadolu'nun tam ortasında kültür ve tarihi ile yaşayan bir hazine olarak varlığını sürdürmüştür.

Yozgat Valiliği, Yozgat Belediyesi ve Yozgat Bozok Üniversitesi'nin birlikte karar verip başlattıkları ve 34 farklı üniversite ve 5 farklı kurumdan alanında uzman 93 yazarın emek ve çabası ile nihayet tamamlanan "Yozgat Tarihi ve Kültürü" adlı projenin ürünü olarak 4 ciltlik bu eser istifadenize sunulmaya hazır hâle getirilmiş bulunmaktadır. Ortaya çıkan bu büyük eser, hemen hemen tarihin bütün süreçlerini ihtiva eden Yozgat'a dair hafızayı kayıt altına alma, gelecek nesillere doğru şekilde aktarma ve her yönü ile bölgemizi en iyi şekilde tanıtma çabası olarak okunmalıdır.

Yozgat, bozkır ruhuyla hayat bulmuş her açıdan güçlü bir şehirdir. Türk'ün yaşam felsefesini şekillendiren hükmetme gururu, gerçekçilik ve insan sevgisi – hoşgörü düşüncesi, kendine vatan yaptığı bu coğrafyanın tüm zenginliklerini ötekileştirmeden kucaklaması sayesinde zamanın derinliklerine ve günümüzün zenginliklerine ulaşmasını sağlamıştır. Yozgat Tarihi ve Kültürü adıyla başlatılan projenin temel amacı, mevcut bilgilerin bir bütünlük içerisinde toplanması ve en güncel verilerle desteklenmesi olmuştur. Çalışma sürecinde mümkün olduğu ölçüde geniş katılımın sağlanmasına dikkat edilmiş, yerel araştırmacı ve fikirleri toplumda kabul görmüş insanlar ve Yozgat hakkında çalışmalar yapmış hocalarımıza ulaşılmış ve düşüncelerine başvurulmuştur. Bu bağlamda Arkeoloji ve Sanat Tarihi bilim alanlarını ilgilendiren değerlendirmelere I., Bozok yaylasının Türkleştiği Selçuklu, Beylikler ve Osmanlı dönemi konulara II., Kurtuluş Savaşından başlayarak Yozgat'ın günümüze kadarki sürecine III., maddi ve manevi zenginliklerin bütüncül ve birbirini destekler şekilde turizm odaklı yaklaşımlara IV. ciltte yer verilmiştir.

---

9 786053 427568

/ akcagyayinlari

Online Alışveriş İçin
www.akcag.com.tr